ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता पद पाठः (वाक्य सहित)

सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः

Notes:

- 1. Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.
- 2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

Contents

7 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे सप्तमं काण्डं 3

7.1 सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रइनः अश्वमेधगतमन्त्राणामभिधानं .. 3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

7 <u>कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहितायां पद पाठे सप्तमं</u> <u>काण्डं</u>

7.1 सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः अश्वमेधगतमन्त्राणामिधानं 7.1.1.1 प्रजननं ज्योतिरिग्नि-र्दवर्तानां ज्योतिर्विराट् छन्द्रसां ज्योतिर्विराट् वाचोऽग्नौ सं तिष्ठते विराजमिभ संपद्यते तस्मात् तज्ज्योतिरुच्यते द्वौ स्तोमौ प्रातः सवनं वहतो यथा प्राणश्चाऽपानश्च द्वौ माद्ध्यंदिन् सवनं यथा चक्षुश्च श्रोत्रं च द्वौ तृतीयसवनं यथा वाक् च प्रतिष्ठा च पुरुषसंमितो वा एष यज्ञोऽस्थूरि – [] 1 7.1.1.1 - Padam प्रजननमिति प्र-जननम् । ज्योतिः । अग्निः । देवतानाम् । ज्योतिः । विराडिति वि – राट् । छन्दसाम् । ज्योतिः । विराडिति वि – राट् ।

वाचः । अग्नौ । समिति । तिष्ठते । विराजमिति वि – राजम् । । । । । । । अभि । समिति । पद्यते । तस्मात् । तत् । ज्योतिः । उच्यते । द्वौ । स्तोमौ । प्रातस्सवनमिति प्रातः – सवनम् । वहतः । यथा । प्राण इति प्र – अनः । च । अपान इत्यप – अनः । च । द्वौ । । । ॥ । ॥ माध्यन्दिनम् । सवनम् । यथा । चक्षुः । च । श्रोत्रम् । च । द्वौ । तृतीयसवनमिति तृतीय – सवनम् । यथा । वाक् । च । प्रतिष्ठेति प्रति – स्था । च । पुरुषसम्मित इति पुरुष – सम्मितः । वै। एषः। यज्ञः। अस्थूरिः। 1 (50) 7.1.1.2 र्यं कामं कामयते तमेतेनाभ्यञ्नुते सर्व ७ ह्यस्थुरिणाऽभ्यञ्नुते ऽग्निष्टोमेन वै प्रजापतिः प्रजा अस्जत ता अग्निष्टोमेनैव पर्यगृह्णात् तासां परिगृहीताना-मश्चतरोऽत्यप्रवत तस्यानुहाय रेत आऽदत्त तद्-गर्दभे न्यमार्ट् तस्माद्-गर्दभो द्विरेता अथो

आहुर्वडबायां न्यमार्डिति तस्माद्-वडबा द्विरेता अथो । आहुरोषधीषु - [] 2

7.1.1.2 - Padam

यम् । कामम् । कामयते । तम् । एतेन । अभीति । अञ्नुते । सर्वम् । हि । अस्थूरिणा । अभ्यञ्नुत इत्यभि – अञ्नुतॆ । अग्निष्टोमॆनेत्यग्नि – स्तोमॆन । वै । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । प्रजा इति प्र–जाः । असृजत । ताः । अग्निष्टोमॆनेत्यग्नि–स्तोमॆन । एव । परीति । अगृह्णात् । तासाम् । परिगृहीतानामिति परि – गृहीतानाम् । अश्वतरः । अतीति । अप्रवत । तस्य । अनुहायत्यनु – हाय । रेतः । एति । अदत्त । तत् । गर्दभे । नीति । अमार्ट् । तस्मात् । गर्दभः । द्विरेता इति द्वि – रेताः । अथो इति । आहुः । वडबायाम् । नीति । अमार्ट् । इति । तस्मात् । वडबा । द्विरेता इति द्वि – रेताः । अथो इति । आहुः । ओषधीषु । **2 (50)**

एवं विद्वानिग्निष्टोमेन यजते प्राजाताः प्रजा जनयति परि प्रजाता

गृह्णाति तस्मादाहुर्ज्येष्ठयज्ञ इति – [] 3

7.1.1.3 - Padam

 परीति । प्रजाता इति प्र – जाताः । गृह्णाति । तस्मात् । आहुः । ज्येष्ठयज्ञ इति ज्येष्ठ – यज्ञः । इति । 3 (50) 7.1.1.4 प्रजापतिर्वाव ज्येष्ठः स ह्येतेनाग्रेऽयजत प्रजापतिरकामयत प्र जाययिति स मुखतस्त्रिवृतं निरमिमीत तमग्निर्देवता उन्वसृज्यत गायत्री छन्दो रथन्तर ए साम ब्राह्मणो मनुष्याणामजः पंशूनां तस्मात् ते मुख्या मुखतो ह्यसृज्यन्तोरसो बाहुभ्यां पञ्चदशं निरमिमीत तमिन्द्रो देवताऽन्वसृज्यत त्रिष्टुप् छन्दो बृहथ् – [] 4 7.1.1.4 - Padam प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । वाव । ज्येष्टः । सः । हि । एतेन । अग्रें । अयजत । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । अकामयत । प्रेति । जायय । इति । सः । मुखतः । त्रिवृतमिति त्रि – वृतम् । निरिति । अमिमीत । तम् । अग्निः । देवता । अन्विति । असृज्यत । गायत्री । । । । । । । । । । । छन्दः । रथन्तरमिति रथं – तरम् । साम । ब्राह्मणः । मनुष्याणाम् । अजः । पशूनाम् । तस्मात् । तॆ । मुख्याः । मुखतः । हि ।

। असृज्यन्त । उरसः । बाहुभ्यामिति बाहु – भ्याम् । पञ्चदशमिति पञ्च – दशम् । निरिति । अमिमीत । तम् । इन्द्रः । देवता । अन्विति । असृज्यत । त्रिष्टुप् । छन्दः । बृहत् । ४ (50) 7.1.1.5 साम राजन्यो मनुष्याणामविः पशूनां तस्मात् ते वीर्यावन्तो वीर्याद्ध्यसृज्यन्त मध्यतः सप्तदशं निरमिमीत तं विश्वे देवा देवता अन्वसृज्यन्त जगती छन्दों वै रूप ए साम वैश्यों मनुष्याणां गावः पशूनां तस्मात् त आद्यां अन्नधानाद्ध्य सृज्यन्त तस्माद्-भूयां -सोऽन्येभ्यो भूयिष्ठा हि देवता अन्वसृज्यन्त पत्त एकवि एं शं निरमिमीत तमनुष्टुप् छन्दो - [] 5

7.1.1.5 - Padam

साम । वैश्यः । मनुष्याणाम् । गावः । पशूनाम् । तस्मात् । ते । भूयार्ःसः । अन्येभ्यः । भूयिष्ठाः । हि । देवताः । अन्विति । असृज्यन्त । पत्तः । एकवि ज्ञामित्येक – वि ज्ञाम् । निरिति । अमिमीत । तम् । अनुष्टुबित्यनु – स्तुप् । छन्दः । 5 (50) <u>7.1.1.6</u> उन्वसृज्यत वैराज्ं साम शूद्रो मनुष्याणामश्वः पशूनां तस्मात् तौ भूतसं क्रामिणावश्वश्च शूद्रश्च तस्माच्छूद्रो यज्ञेऽनवक्लृप्तो न हि देवता अन्वसृज्यत तस्मात् पादावुप जीवतः पत्तो ह्यसृज्येतां प्राणा वै त्रिवृदर्धमासाः पञ्चदशः प्रजापतिः सप्तदशस्त्रय इमे लोका असावादित्य एकवि ्श एतस्मिन् वा एते श्रिता एतस्मिन् प्रतिष्ठिता () य एवं वैदैतस्मिन्नेव श्रयत एतस्मिन् प्रति तिष्ठति । 6 7.1.1.6 - Padam अन्विति । असृज्यत । वैराजम् । साम । शूद्रः । मनुष्याणाम् । अश्वः । पशूनाम् । तस्मात् । तौ ।

भूतसङ्क्रामिणाविति भूत – सङ्क्रामिणौ । अश्वः । च । शूद्रः । च । तस्मात् । शूद्रः । यज्ञे । अनवक्लृप्त इत्यनव – क्लृप्तः । न । हि । देवताः । अन्विति । असृज्यत । तस्मात् । पादौ । उपॆति । जीवतः । पत्तः । हि । असृज्येताम् । प्राणा इति प्र – अनाः । वै । त्रिवृदिति त्रि – वृत् । अर्धमासा इत्यर्ध – मासाः । पञ्चदश इति पञ्च – दशः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । सप्तदश इति सप्त – दशः । त्रयः । इमे । लोकाः । असौ । आदित्यः । एकवि एक इत्येक – वि एकाः । एतस्मिन्न् । वै । एते । श्रिताः । एतस्मिन्न्। प्रतिष्ठिता इति प्रति – स्थिताः ()। यः। एवम्। वेद। एतस्मिन्न् । एव । श्रयतॆ । एतस्मिन्न् । प्रतीति । तिष्ठति । 6 (59) (अस्थूरि – रोषधीषु – ज्येष्ठयज्ञ इति – बृह – दनुष्टुप् छन्दः – प्रतिष्ठिता – नव च) (A1)

7.1.2.1

प्रातः सवने वै गायत्रेण छन्दसा त्रिवृते स्तोमाय ज्योतिर्दधदेति

त्रिवृता ब्रह्मवर्चसेन पञ्चदशाय ज्योतिर्दधदेति पञ्चदशेनौजसा

वीर्येण सप्तदशाय ज्योतिर्दधदेति सप्तदशेन प्राजापत्येन

प्रजननेनैकवि शाय ज्योतिर्दधदेति स्तोम एव तथ् स्तोमाय

ज्योतिर्दधदेत्यथो स्तोम एव स्तोममिभ प्र णयति यावन्तो वै

स्तोमास्तावन्तः कामास्तावन्तो लोका () –स्तावन्ति

ज्योती अध्येतावत एव स्तोमानेतावतः कामानेतावतो लोकानेताविन्ति

ज्योती अध्येव रुन्धे । 7

7.1.2.1 - Padam

ज्योतिः । दधत् । एति । सप्तदशॆनेति सप्त – दशॆन । । । । । । प्राजापत्येनेति प्राजा – पत्येन । प्रजननेनेति प्र – जननेन । । । । । । । एकवि ज्ञायत्येक – वि ज्ञाय । ज्योतिः । दधत् । एति । स्तोमः । एव । तत् । स्तोमाय । ज्योतिः । दधत् । एति । अथो इति । ॥ । । । । । । । । । । । स्तोम । एव । स्तोमम् । अभि । प्रेति । नयति । यावन्तः । वै । स्तोमाः । तावन्तः । कामाः । तावन्तः । लोकाः () । तावन्ति । ज्योती ्षि । एतावतः । एव । स्तोमान् । एतावतः । कामान् । एतावतः । लोकान् । एतावन्ति । ज्योती एषि । अवेति । रुन्धे । 7 (63) *(तावन्तो लोका – स्त्रयोदश च) (A2)* 7.1.3.1 । ॥ । ब्रह्मवादिनो वदन्ति स त्वै यजेत योऽग्निष्टोमेन यजमानोऽथ सर्वस्तोमेन यजॆतेति यस्य त्रिवृतमन्तर्यन्ति प्राणा७-स्तस्यान्तर्यन्ति प्राणेषु मेऽप्यंसदिति खलु वै यज्ञेन यजमानो यजते यस्य

पञ्चदशमन्तर्यन्ति वीर्यं तस्यान्तर्यन्ति वीर्ये मेऽप्यसदिति खलु वै यज्ञेन यजमानो यजते यस्य सप्तदश-मन्तर्यन्ति - [] 8 7.1.3.1 - Padam ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म — वादिनः । वदन्ति । सः । तु । वै । यजेत । यः । अग्निष्टोमॆनॆत्यग्नि – स्तोमॆन । यजमानः । अथ । सर्वस्तोमॆनेति सर्व – स्तोमॆन। यजॆत। इति। यस्य। त्रिवृतमिति त्रि – वृतम् । अन्तर्यन्तीत्यन्तः –यन्ति । प्राणानिति प्र – अनान् । तस्य । अन्तः । यन्ति । प्राणेष्विति प्र – अनेषु । मॆ । अपीति । असत् । इति । खलु । वै । यज्ञेन । यजमानः । यजते । यस्य । पञ्चदशमिति पञ्च – दशम् । अन्तर्यन्तीत्यन्तः – यन्ति । वीर्यम् । तस्य । अन्तः । यन्ति । वीर्ये । मॆ । अपीति । असत् । इति । खलु । वै । यज्ञेन । यजमानः । यजते । यस्य । सप्तदशमिति सप्त – दशम् । अन्तर्यन्तीत्यन्तः – यन्ति । 8 (50)

7.1.3.2

7.1.3.2 - Padam

प्रजामिति प्र – जाम् । तस्य । अन्तः । यन्ति । प्रजायामिति प्र – जायाम् । मे । अपीति । असत् । इति । खलु । वै । यज्ञेन । यजमानः । यजते । यस्य । एकवि ्शमित्येक – वि ्शम् । अन्तर्यन्तित्यन्तः – यन्ति । प्रतिष्ठामिति प्रति – स्थाम् । तस्य । अन्तः । यन्ति । प्रतिष्ठायामिति प्रति – स्थायाम् । मे । अपीति । असत् । इति । खलु । वै । यज्ञेन । यजमानः । यजते । यस्य । त्रिणवमिति त्रि – नवम् । अन्तर्यन्तीत्यन्तः – यन्ति । ऋतून् । च । तस्य । नक्षित्रयाम् । च । विराजमिति वि–राजम् । अन्तः । यन्ति ।

7.1.3.3

खलु वै यज्ञेन यजमानो यजते यस्य त्रयस्त्रिण्ञामन्तर्यन्ति देवतास्तस्यान्तर्यन्ति देवतासु मेऽप्यसदिति खलु वै यज्ञेन यजमानो यजते यो वै स्तोमानामवमं परमतां गच्छन्तं वेद परमतामेव गच्छिति त्रिवृद्दै स्तोमानामवमस्त्रिवृत् परमो य एवं वेद परमतामेव गच्छिति । 10

7.1.3.3 - Padam

खलु । वै । यज्ञेन । यजमानः । यजते । यस्य । त्रयस्त्रिण्शमिति

त्रयः – त्रिण्शम् । अन्तर्यन्तित्यन्तः – यन्ति । देवताः । तस्य ।

अन्तः । यन्ति । देवतास् । मे । अपीति । असत् । इति । खलु ।

वै । यज्ञेन । यजमानः । यजते । यः । वै । स्तोमानाम् । अवमम् ।

परमताम् । गच्छन्तम् । वेद । परमताम् । एव । गच्छति । त्रिवृदिति

त्रि – वृत् । वै । स्तोमानाम् । अवमः । त्रिवृदिति त्रि – वृत ।

परमः । यः । एवम् । वेद । परमताम् । एव । गच्छति । 10 (44)

(सप्तदशमन्तर्यन्ति – विराजीति – चतुश्चत्वारि एशच्च) (A3) <u>7.1.4.1</u> अङ्गिरसो वै सत्रमासत ते सुवर्गं लोकमायन् तेषां ए हविष्मा ७ श्च हविष्कृच्याऽहीयेतां तावकामयेता ए सुवर्गं लोकमियावेति तावेतं द्विरात्रमपञ्चतां तमाऽहरतां तेनायजेतां ततो वै तौ सुवर्गं लाकमैतां य एवं विद्वान् द्विरात्रेण यजते सुवर्गमेव लोकमेति तावैतां पूर्वेणाह्ना ऽगच्छतामुत्तरेणा - [] 11 7.1.4.1 - Padam अङ्गिरसः । वै । सत्रम् । आसत । ते । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । आयन्न् । तेषाम् । हविष्मान् । च । हविष्कृदिति हविः – कृत् । च । अहीयॆताम् । तौ । अकामयॆताम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । इयाव । इति । तौ । एतम् । द्विरात्रमिति द्वि – रात्रम् । अपञ्यताम् । तम् । एति । अहरताम् । तेनं । अयजॆताम् । ततः । वै । तौ । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लॊकम् । ऐताम् । यः । एवम् । विद्वान् । द्विरात्रॆणेति द्वि – रात्रॆणं । यजते ।

सुवर्गमिति सुवः – गम् । एव । लोकम् । एति । तौ । ऐताम् । पूर्वेण । अहा । अगच्छताम् । उत्तरेणेत्युत् – तरेण । **11 (50)** 7.1.4.2 -भिप्लवः पूर्वमहर्भवति गतिरुत्तरं ज्योतिष्टोमोऽग्निष्टोमः पूर्वमहर्भवति तेजस्तेनाव रुन्धे सर्वस्तोमोऽतिरात्र उत्तरण् सर्वस्याऽऽ*प्त्यै सर्वस्याऽवरुद्ध्यै गायत्रं पूर्वेऽहन्थ्साम भवति तेजो वै गायत्री गायत्री ब्रह्मवर्चसं तेज एव ब्रह्मवर्चसमात्मन् धत्ते त्रैष्टुभमुत्तर ओजो वै वीर्यं न्निष्ट्रगोज एव वीर्यमात्मन् धत्ते रथंतरं पूर्वे — [] 12 7.1.4.2 - Padam अभिप्लव इत्यभि – प्लवः । पूर्वम् । अहः । भवति । गतिः । उत्तरमित्युत् – तरम् । ज्योतिष्टोम इति ज्योति – स्तोमः । अग्निष्टोम इत्यग्नि–स्तोमः । पूर्वम् । अहः । भवति । तेजः । तेन । अवेति । रुन्धे । सर्वस्तोम इति सर्व-स्तोमः । अतिरात्र इत्यति–रात्रः । उत्तरमित्युत् – तरम् । सर्वस्य । आप्त्यै । सर्वस्य । अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै । गायत्रम् । पूर्वे । अहन् । साम ।

भवति । तेजः । वै । गायत्री । गायत्री । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । तेजः । एव । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । आत्मन्न् । धत्ते । त्रैष्टुभम् । उत्तर इत्युत् – तरे । ओजः । वै । ॥ वीर्यम् । त्रिष्टुक् । ओजः । एव । वीर्यम् । आत्मन्न् । धत्ते । रथन्तरमिति रथं – तरम् । पूर्वे । 12 (50) 7.1.4.3 उहन्थ् साम भवतीयं वै रथन्तरमस्यामेव प्रति तिष्ठति बृहदुत्तरेऽसौ वै ्रा । । । । । । । । । वृहदमुष्यामेव प्रति तिष्ठति तदाहुः क्व जगती चाऽनुष्टुप् चेति वैखानसं पूर्वेऽहन्थ् साम भवति तेन जगत्यै नैति षोडश्युत्तरे ा । । । । । । तेनानुष्टुभोऽथा ऽऽ*हुर्यथ् समानेऽर्धमासे स्याता–मन्यतरस्याह्रो वीर्यमन् () पद्यतेत्य-मावास्यायां पूर्वमह-र्भवत्युत्तरस्मि-न्नुत्तरं नानैवा ऽर्धमासयोर्भवतो नानावीर्ये भवतो हविष्मन्निधनं पूर्वमहर्भवति हविष्कृत्रिधन-मृत्तरं प्रतिष्ठित्यै । 13

7.1.4.3 - Padam

अहन्न् । साम । भवति । इयम् । वै । रथन्तरमिति रथं – तरम् । अस्याम् । एव । प्रतीति । तिष्ठति । बृहत् । उत्तर इत्युत् – तरे । असौ । वै । बृहत् । अमुष्याम् । एव । प्रतीति । तिष्ठति । तत् । आहुः । क्वं । जगती । च । अनुष्टुबित्यनु – स्तुप् । च । इति । ॥ । । । । । । । वैखानसम् । पूर्वे । अहन्न् । साम । भवति । तेन । जगत्यै । न । एति । षोडिशा । उत्तर इत्युत् – तरे । तेन । अनुष्टुभ इत्यनु – स्तुभः । अथं । आहुः । यत् । समाने । अर्धमास इत्यर्ध – मासे । स्याताम् । अन्यतरस्य । अहः । वीर्यम् । अन्विति () । पद्येत । इति । अमावास्यायामित्यमा – वास्यायाम् । पूर्वम् । अहः । भवति । उत्तरस्मिन्नित्युत् – तरस्मिन्न् । उत्तरमित्युत् – तरम् । नाना । एव । अर्धमासयोरित्यर्ध – मासयोः । भवतः । नानावीर्ये इति ॥ नाना – वीर्ये । भवतः । हविष्मन्निधनमिति हविष्मत् – निधनम् । ——— पूर्वम् । अहः । भवति । हविष्कृत्निधनमिति हविष्कृत् – निधनम् ।

उत्तरमित्युत् – तरम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । 13 (71) (उत्तरेण – रथन्तरं पूर्वे – उन्वे – कविङ्शतिश्च) (४४) **7.1.5.1** आपो वा इदमग्रे सलिलमासीत् तस्मिन् प्रजापति-र्वायुर्भूत्वा उचरथ् स इमामपश्यत् तां वराहो भूत्वाऽहरत् तां विश्वकर्मा भूत्वा व्यमार्थ् साऽप्रथत सा पृथिव्यभवत् तत् पृथिव्यै पृथिवित्वं तस्यामश्राम्यत् प्रजापतिः स देवानसृजत वसून् रुद्रानादित्यान् ते देवाः प्रजापतिमबुवन् प्रजायामहा इति सोऽब्रवीद् - [] 14 7.1.5.1 - Padam आपः । वै । इदम् । अग्रै । सलिलम् । आसीत् । तस्मिन्न् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । वायुः । भूत्वा । अचरत् । सः । इमाम् । अपञ्यत् । ताम् । वराहः । भूत्वा । एति । अहरत् । ताम् । विश्वकर्मेति विश्व-कर्मा । भूत्वा । वीति । अमार्ट् । सा । अप्रथत । सा । पृथिवी । अभवत् । तत् । पृथिव्यै । पृथिवित्वमिति पृथिवि – त्वम् । तस्याम् । अश्राम्यत् । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः ।

सः । देवान् । असृजत । वसून् । रुद्रान् । आदित्यान् । ते । देवाः । प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । अब्रुवन्न् । प्रेति । जायामहै । इति । सः । अब्रवीत् । 14 (50)

7.1.5.2

-यथाऽहं युष्मां एत्रियं उसृक्ष्येवं तपिस प्रजनन-मिच्छध्वमिति
तभ्योऽग्निमायतनं प्राऽयच्छदॆतेनाऽऽ∗यतनेन श्राम्यतेति

तेभ्योऽग्निमायतनं प्राऽयच्छदॆतेनाऽऽ∗यतनेन श्राम्यतेति

तंऽग्निनाऽऽ∗यतनेनाऽ-श्राम्यन् ते संवध्सर एकां गामसृजन्त तां

वस्पभ्यो रुद्रेभ्य आदित्यभ्यः प्राऽयच्छन्नेता ए रक्षद्ध्वमिति तां

वसवो रुद्रा आदित्या अरक्षन्त सा वसुभ्यो रुद्रेभ्य आदित्येभ्यः

प्राजायत त्रीणि च – [] 15

7.1.5.2 - Padam

```
अश्राम्यन् । ते । संवथ्सर इति सं – वथ्सरे । एकाम् । गाम् ।
असृजन्त । ताम् । वस्प्रेभ्य इति वस् – भ्यः । रुद्रेभ्यः ।
आदित्येभ्यः । प्रेति । अयच्छन्न् । एताम् । रक्षध्वम् । इति । ताम् ।
वसवः । रुद्राः । आदित्याः । अरक्षन्त । सा । वसुभ्य इति
वसु – भ्यः । रुद्रेभ्यः । आदित्येभ्यः । प्रेति । अजायत ।
त्रीणि । च । 15 (50)
7.1.5.3
शतानि त्रयस्त्रिण्शतं चाथ सैव सहस्रतम्यभवत् ते देवाः
प्रजापतिमबुवन्थ् सहस्रेण नो याजयेति सोंऽग्निष्टोमेन वसूनयाजयत्
त इमं लोकमजयन् तच्चाददुः स उक्थ्येन रुद्रानयाजयत्
तंऽन्तरिक्षमजयन् तच्चांददुः सोऽतिरात्रेणाऽऽ*दित्यानयाजयत् तेऽमुं
ँलोकमजयन् तच्चांददु –स्तदन्तरिक्षां – [ ] 16
7.1.5.3 - Padam
ा
शतानि । त्रयस्त्रिण्शतमिति त्रयः – त्रिण्शतम् । च । अथ । सा ।
एव । सहस्रतमीति सहस्र – तमी । अभवत् । ते । देवाः ।
```

प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । अब्रुवन्न् । सहस्रेण । नः । याजय । इति । सः । अग्निष्टोमॆनॆत्यग्नि–स्तोमॆन । वसून् । अयाजयत् । ते । इमम् । लोकम् । अजयन्न् । तत् । च । अददुः । सः । उक्थ्येन । रुद्रान् । अयाजयत् । ते । अन्तरिक्षम् । अजयन्न् । तत् । च । अददुः । सः । अतिरात्रॆणेत्यति – रात्रॆणं । आदित्यान् । अयाजयत् । ते । अमुम् । लोकम् । अजयन्न् । तत् । च । अददुः । तत् । अन्तरिक्षम् । 16 (50) 7.1.5.4 ँव्यवैर्यत तस्माद्-रुद्रा घातुका अनायतना हि तस्मादाहुः शिथिलं ँवै . मध्यम-महस्त्रिरात्रस्य वि हि तदवैर्यतेति त्रैष्ट्रभं मध्यमस्याह आज्यं भवति संयानानि सूक्तानि श्राप्सति षोडशिनण् शण्सत्यह्रो धृत्या अशिथिलंभावाय तस्मात् त्रिरात्रस्याग्निष्टोम एव प्रथममहः स्यादथोकथ्यो ऽथाऽतिरात्र एषां लोकानां विधृत्यै त्रीणित्रीणि शता-न्यनूचीनाह-मव्यवच्छिन्नानि ददा - [] 17

7.1.5.4 - Padam

्। । । । व्यवैर्यतेति वि – अवैर्यत । तस्मात् । रुद्राः । घातुकाः । अनायतना ः इत्यना – यतनाः । हि । तस्मात् । आहुः । शिथिलम् । वै । मध्यमम् । अहः । त्रिरात्रस्येति त्रि – रात्रस्य । वीति । हि । तत् । । । । । । । । अवैर्यतेत्यव – ऐर्यत । इति । त्रैष्टुभम् । मध्यमस्य । अहः । आज्यम् । भवति । संँयानानिति सम् – यानानि । सूक्तानीति । । । । सु – उक्तानि । श्रण्सिति । षोडशिनम् । श्रण्सिति । अहः । धृत्यै । अशिथिलम्भावायत्यशिथिलं – भावाय । तस्मात् । त्रिरात्रस्यति त्रि – रात्रस्य । अग्निष्टोम इत्यग्नि – स्तोमः । एव । प्रथमम् । । । । । । । अहः । स्यात् । अथ । उक्थ्यः । अथ । अतिरात्र इत्यति – रात्रः । एषाम् । लोकानाम् । विधृत्या इति वि – धृत्यै । त्रीणित्रीणीति त्रीणि – त्रीणि । शतानि । अनूचीनाहमित्यनूचीन – अहम् । अव्यवच्छिन्नानीत्यवि – अवच्छिन्नानि । ददाति । 17 (50)

7.1.5.5

-त्येषां लोकानामनु सन्तत्यै दशतं न विच्छिन्द्याद्-विराजं
ने द्विच्छिनदानीत्यथ या सहस्रतम्यासीत् तस्यामिन्द्रश्च विष्णुश्च
व्यायच्छेतां सं इन्द्रोऽमन्यतानया वा इदं विष्णुः सहस्रं वर्क्ष्यत
इति तस्यामकल्पेतां द्विभाग इन्द्रस्तृतीये विष्णुस्तद्वा एषाऽभ्यनूच्यत
उभा जिग्यथुरिति तां वा एतामच्छावाक – [] 18

7.1.5.5 - Padam

एषाम् । लोकानाम् । अन्विति । सन्तत्या इति सं – तत्यै । दशतम् । न । वीति । छिन्द्यात् । विराजमिति वि – राजम् । न । इत् । विच्छिनदानीति वि – छिनदानि । इति । अथ । या । सहस्रतमीति — सहस्र – तमी । आसीत् । तस्याम् । इन्द्रः । च । विष्णुः । च । व्यायच्छेतामिति वि – आयच्छेताम् । सः । इन्द्रः । अमन्यत । अनया । वै । इदम् । विष्णुः । सहस्रम् । वर्क्षते । इति । तस्याम् । अकल्पेताम् । द्विभाग् इति द्वि – भागे । इन्द्रः । तृतीये । विष्णुः ।

ा । ॥ तत् । वै । एषा । अभ्यनूच्यत इत्यभि-अनूच्यते । उभा । जिग्यथुः । इति । ताम् । वै । एताम् । अच्छावाकः । 18 (50) <u>7.1.5.6</u> एव श्रंसत्यथ या सहस्रतमी सा होत्रे देयेति होतारं वा अभ्यतिरिच्यते यदितरिच्यते होता ऽनाप्तस्याऽऽ*पयिता ऽथाऽ*हुरुन्नेत्रे देयेत्यतिरिक्ता वा एषा सहस्रस्यातिरिक्त उन्नेतर्त्विजामथाऽऽ*हुः सर्वेभ्यः सदस्येभ्यो दॆयेत्यथाऽऽहरुदा कृत्या सा वशं चरेदित्यथाऽऽ*हर्ब्रह्मणे चाग्नीधे च देयेति – [] 19 7.1.5.6 - Padam एव । श्र्सिति । अथं । या । सहस्रतमीति सहस्र – तमी । सा । अतिरिच्यते । यत् । अतिरिच्यत इत्यति – रिच्यते । होता । अनाप्तस्य । आपयिता । अर्थ । आहुः । उन्नेत्र इत्युत् – नेत्रे । देया । इति । अतिरिक्तेत्यति – रिक्ता । वै । एषा । सहस्रस्य । अतिरिक्त इत्यति – रिक्तः । उन्नेतेत्युत् – नेता । ऋत्विजाम् ।

<u>7.1.5.7</u>

द्विभागं ब्रह्मणे तृतीयमग्नीधं ऐन्द्रों वै ब्रह्मा वैष्णवोऽग्नीद्यथैव

ा तावकल्पेतामित्यथा ऽऽ*हुर्या कल्याणी बहुरूपा सा देयेत्यथा

ऽऽ*हुर्या द्विरूपोभयत एनी सा देयेति सहस्रस्य परिगृहीत्यै तद्वा

एतथ् सहस्रस्याऽयनण् सहस्रणं स्तोत्रीयाः सहस्रं दक्षिणाः

सहस्रसम्मितः सुवर्गा लोकः सुवर्गस्य लोकस्याभिजित्यै । 20

7.1.5.7 - Padam

द्विभागमिति द्वि – भागम् । ब्रह्मणे । तृतीयम् । अग्नीध इत्यग्नि – ॥ । इधे । ऐन्द्रः । वै । ब्रह्मा । वैष्णवः । अग्नीदित्यग्नि – इत् । यथा । एव । तौ । अकल्पेताम् । इति । अथ । आहुः । या । कल्याणी । बहुरूपेति बहु – रूपा । सा । देया । इति । अथ । आहुः । या । जाहुः । या ।

द्विरूपेति द्वि – रूपा। उभयत एनीत्युभयतः – एनी। सा। देया। इति । सहस्रस्य । परिगृहीत्या इति परि-गृहीत्यै । तत् । वै । एतत् । । । ॥ ॥ ॥ ॥ । सहस्रस्य । अयनम् । सहस्रम् । स्तोत्रीयाः । सहस्रम् । दक्षिणाः । सहस्रसंमित इति सहस्र – संमितः। सुवर्ग इति सुवः – गः। लोकः । सुवर्गस्येति सुवः – गस्य । लोकस्य । अभिजित्या इत्यभि – जित्यै । **20 (47)** *(अब्रवी – च्च – तदन्तरिक्षं – ददात्य* 7.1.6.1 सोमो वै सहस्रमविन्दत् तमिन्द्रो उन्वविन्दत् तौ यमो न्यागच्छत् तावब्रवीदस्तु मेऽत्राऽपीत्यस्तु ही(3) इत्यब्रूता ुं स यम एकस्यां ँवीर्यं पर्यपञ्यदियं वा अस्य सहस्रस्य वीर्यं बिभर्तीति तावब्रवीदियं ममास्त्वेतद्-युवयोरिति तावब्रूता एं सर्वे वा एतदेतस्यां वीर्यं - [] 21

7.1.6.1 - Padam

सोमः । वै । सहस्रम् । अविन्दत् । तम् । इन्द्रः । अन्विति । अन्विन्दत् । तौ । यमः । न्यागच्छदिति नि – आगच्छत् । तौ । अब्रवीत् । अस्तु । मे । अत्र । अपीति । इति । अस्तु । ही(3) । । । । । । । इति । अब्रूताम् । सः । यमः । एकस्याम् । वीर्यम् । परीति । । । । अपञ्यत् । इयम् । वै । अस्य । सहस्रस्य । वीर्यम् । बिभर्ति । इति । तौ । अब्रवीत् । इयम् । मम । अस्तु । एतत् । युवयोः । इति । तौ । अब्रूताम् । सर्वे । वै । एतत् । एतस्याम् । वीर्यम् । **21 (50)** <u>7.1.6.2</u> परि पञ्चामोऽ्ञामा हरामहा इति तस्याम् श्रामाऽहरन्त तामफ्स् प्राऽवंशयन्थ् सोमायोदेहीति सा रोहिणी पिङ्गलैकहायनी रूपं कृत्वा त्रयस्त्रि एशता च त्रिभिश्च शतैः सहोदैत् तस्माद् – रोहिण्या पिङ्गलयैकहायन्या सोमं क्रीणीयाद्य एवं विद्वान् रोहिण्या पिङ्गलयैकहायन्या सोमं क्रीणाति त्रयस्त्रि एशता चैवास्य त्रिभिश्च - [] 22

7.1.6.2 - Padam

। । । । । । । । । । । । । परीति । पञ्यामः । अञ्ञाम् । एति । हरामहै । इति । तस्याम् । अर्शम् । एति । अहरन्त । ताम् । अफ्स्वित्यप् – सु । प्रेति । अवेशयत्र्। सोमाय । उदेहीत्युत् – एहि । इति । सा । रोहिणी । पिङ्गला । एकहायनीत्येक – हायनी । रूपम् । कृत्वा । न्नयस्त्रिण्शतेति त्रयः – त्रिण्शता । च । त्रिभिरिति त्रि – भिः । च । शतैः । सह । उदैदित्युत् – ऐत् । तस्मात् । रोहिण्या । पङ्गलया । एकहायन्येत्येक – हायन्या । सोमम् । क्रीणीयात् । यः । एवम् । विद्वान् । रोहिण्या । पिङ्गलया । एकहायन्येत्येक – हायन्या । सोमम् । क्रीणाति । त्रयस्त्रिण्शतेति त्रयः – त्रिण्शता । च । एव । अस्य । त्रिभिरितिं त्रि – भिः । च । 22 (50) 7.1.6.3 शतैः सोमः क्रीतो भवति सुक्रीतेन यजते तामफ्सु प्रावेशय-न्निन्द्रायोदेहीति सा रोहिणी लक्ष्मणा पष्ठौही वार्त्रघ्नी रूपं कृत्वा त्रयस्त्रि ्शता च त्रिभिश्च शतैः सहोदैत् तस्माद् रोहिणीं लक्ष्मणां

पष्ठौहीं वार्त्रघ्नीं दद्याद्य एवं विद्वान् रोहिणीं लक्ष्मणां पष्ठौहीं वार्त्रघ्नीं ददाति त्रयस्त्रिण्शच्यैवास्य त्रीणि च शतानि सा दत्ता – [] 23 7.1.6.3 - Padam शतैः । सोमः । क्रीतः । भवति । सुक्रीतेनेति सु-क्रीतेन । यजते । ताम् । अफ्स्वत्यप् – सु । प्रेति । अवेशयन् । इन्द्राय । उदेहीत्युत् -एहि । इति । सा । रोहिणी । लक्ष्मणा । पष्ठौही । वार्त्रघ्नीति ा वार्त्र – घ्नी । रूपम् । कृत्वा । त्रयस्त्रिण्शतेति त्रयः – त्रिण्शता । च । त्रिभिरिति त्रि – भिः । च । शतैः । सह । उदैदित्युत् – ऎत् । तस्मात् । रोहिणीम् । लक्ष्मणाम् । पष्टौहीम् । वार्त्रघ्नीमिति वार्त्र - घ्नीम् । दद्यात् । यः । एवम् । विद्वान् । रोहिणीम् । लक्ष्मणाम् । पष्ठौहीम् । वार्त्रघ्नीमिति वार्त्र – घ्नीम् । ददाति । त्रयस्त्रिण्शदिति त्रयः – त्रिण्शत् । च । एव । अस्य । त्रीणि । च ।

शतानि । सा । दत्ता । 23 (50)

<u>7.1.6.4</u> भवति तामफ्सु प्रावेशयन् यमायोदेहीति सा जरती मूर्खा तज्जघन्या रूपं कृत्वा त्रयस्त्रिण्ञाता च त्रिभिश्च शतैः सहोदैत् तस्माज्जरतीं मूर्खां तज्जघन्या-मनुस्तरणीं कुर्वीत य एवं विद्वाञ्जरतीं मूर्खां . तज्जघन्या-मनुस्तरणीं कुरुतॆ त्रयस्त्रिं ्शच्चैवास्य त्रीणि च शतानि साऽमुष्मिन् लाँके भवति वागेव सहस्रतमी तस्मा – [] 24 7.1.6.4 - Padam भवति । ताम् । अफ्स्वत्यप् – सु । प्रेति । अवेशयन् । यमाय । उदेहीत्युत् – एहि । इति । सा । जरती । मूर्खा । तज्जघन्येति तत् – जघन्या । रूपम् । कृत्वा । त्रयस्त्रिण्शतेति त्रयः-त्रिण्शता । च । त्रिभिरितिं त्रि – भिः । च । शतैः । सह । उदैदित्युंत् – ऐत् । तस्मात् । जरतीम् । मूर्खाम् । तज्जघन्यामिति तत् – जघन्याम् । अनुस्तरणीमित्यनु – स्तरणीम् । कुर्वीत । यः । एवम् । विद्वान् । जरतीम् । मूर्खाम् । तज्जघन्यामिति तत् – जघन्याम् । अनुस्तरणीमित्युनु – स्तरणीम् । कुरुते ।

त्रयस्त्रिण्शदिति त्रयः – त्रिण्शत् । च । एव । अस्य । त्रीणि । च । श्वातानि । सा । अमुष्मित्र् । लोके । भवति । वाक् । एव । सहस्रतमीति सहस्र – तमी । तस्मात् । 24 (50)

7.1.6.5

द्वरों देयः सा हि वरः सहस्रमस्य सा दत्ता भवति तस्माद् वरों न
प्रितगृह्यः सा हि वरः सहस्रमस्य प्रितगृहीतं भवतीयं वर इति
ब्रूयादथान्यां ब्रूयादियं ममिति तथाऽस्य तथ् सहस्र—मप्रितगृहीतं
भवत्युभयत एनी स्यात् तदाहुरन्यत एनी स्याथ् सहस्रं परस्तादेतमिति

यैव वरः — [] 25

7.1.6.5 - Padam

वरः । देयः । सा । हि । वरः । सहस्रम् । अस्य । सा । दता ।
भवति । तस्मात् । वरः । न । प्रतिगृह्य इति प्रति – गृह्यः । सा ।
हि । वरः । सहस्रम् । अस्य । प्रतिगृहीतमिति प्रति – गृहीतम् ।
भवति । इयम् । वरः । इति । ब्रूयात् । अथ । अन्याम् । ब्रूयात् ।
इयम् । मम । इति । तथा । अस्य । तत् । सहस्रम् ।

अप्रतिगृहीतमित्यप्रति – गृहीतम् । भवति । उभयतएनीत्युभयतः – एनी । स्यात् । तत् । आहुः । अन्यतएनीत्यन्यतः – एनी । स्यात् । सहस्रम् । परस्तात् । एतम् । इति । या । एव । वरः । 25 (50) 7.1.6.6 कल्याणी रूपसमृद्धा सा स्याथ् सा हि वरः समृद्ध्यै तामुत्तरेणाऽऽ*ग्नीध्रं पर्याणीयाऽऽ*हवनीयस्यान्ते द्रोणकलशमव । । । । । । । घ्रापयेदा जिघ्र कलशं मह्युरुधारा पयस्वत्या त्वा विशन्त्विन्दवः समुद्रमिव सिन्धवः सा मा सहस्र आ भज प्रजया पशुभिः सह पुनर्मा ऽऽ*विशताद्-रियरिति प्रजयैवैनं पशुभी रय्या स – [] **26** 7.1.6.6 - Padam कल्याणी । रूपसंमृद्धॆतिं रूप – समृद्धा । सा । स्यात् । सा । हि । वरः । समृद्ध्या इति सं – ऋद्ध्यै । ताम् । उत्तरेणेत्युत् – तरेण । आग्नींध्रमित्याग्नि – इध्रम् । पर्याणीयति परि – आनीय । आहवनीयस्यत्या – हवनीयस्य । अन्ते । द्रोणकलशमिति द्रोण – कलशम् । अवेति । घ्रापयेत् । एति । जिघ्र । कलशम् ।

महि । उरुधारेत्युरु – धारा । पयस्वती । एति । त्वा । विशन्तु । इन्दवः । समुद्रम् । इव । सिन्धवः । सा । मा । सहस्रैं । एति । भज । प्रजयति प्र – जया । पशुभिरिति पशु-भिः । सह । पुनः । मा । एति । विशतात् । रयिः । इति । प्रजयति प्र – जया । एव । एनम् । पशुभिरितिं पशु – भिः । रय्या । समिति । 26 (50) **7.1.6.7** -मर्धयति प्रजावान् पशुमान् रियमान् भवति य एवं वैद तया ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ सहाऽऽ*ग्नीध्रं परेत्य पुरस्तात् प्रतीच्यां तिष्ठन्त्यां जुहुयादुभा जिंग्यथुर्न परा जयेथे न परा जिग्ये कतरश्चनैनोः । इन्द्रश्च विष्णो यदपस्पृधेथां त्रेधा सहस्रं वि तदैरयेथामिति त्रेधाविभक्तं वै त्रिरात्रे सहस्र ं साहस्रीमेवैनां करोति सहस्रस्यैवैनां मात्रां - [] 27 7.1.6.7 - Padam अर्धयति । प्रजावानितिं प्रजा – वान् । पशुमानितिं पशु – मान् । रयिमानिति रयि – मान् । भवति । यः । एवम् । वेदं । तया । सह । आग्नीधमित्याग्नि – इधम् । परेत्येति परा – इत्यं । पुरस्तात् ।

प्रतीच्याम् । तिष्ठन्त्याम् । जुहुयात् । उभा । जिग्यथुः । न । परेति । जयेथे इति । न । परेति । जिग्ये । कतरः । चन । एनोः । इन्द्रः । च । विष्णो इति । यत् । अपस्पृधेथाम् । त्रेधा । सहस्रम् । वीति । तत्। ऐरयेथाम्। इति । त्रेधाविभक्तमिति त्रेधा – विभक्तम्। वै। । त्रिरात्र इति त्रि – रात्रे । सहस्रम् । साहस्रीम् । एव । एनाम् । करोति । सहस्रस्य । एव । एनाम् । मात्राम् । 27 (50) 7.1.6.8 करोति रूपाणि जुहोति रूपैरेवैना एं समर्धयति तस्या उपोत्थाय कर्णमा जपेदिडे रन्तेऽदिते सरस्वति प्रिये प्रेयसि महि विश्रुत्येतानि ते अध्नियं नामानि सुकृतं मा देवेषु ब्रूतादिति देवेभ्य एवैनमा वेदयत्यन्वेनं देवा बुध्यन्ते । 28 7.1.6.8 - Padam करोति । रूपाणि । जुहोति । रूपैः । एव । एनाम् । समिति । । । । । । । । । अर्धयति । तस्याः । उपोत्थायेत्युप – उत्थाय । कर्णम् । एति । जपेत् । इडे । रन्ते । अदिते । सरस्वति । प्रिये । प्रेयसि । महि ।

विश्रुतीति वि – श्रुति । एतानि । ते । अध्निये । नामानि । सुकृतमिति सु – कृतम्। मा। देवेषु। ब्रूतात्। इति। देवेभ्यः। एव । एनम् । एति । वेदयति । अन्विति । एनम् । देवाः । बुध्यन्ते । **28 (39)** *(एतदॆतस्यां वीर्य – मस्य त्रिभिश्च – दत्ता –* सहस्रतमी तस्मा – देव वरः – सं – मात्रा – मेकान्न । चत्वारि*्*शच्च) (A6) 7.1.7.1 सहस्रतम्या वै यजमानः सुवर्गं लोकमेति सैन ् सुवर्गं लोकं । । । ... । ... । । ... । गमयित सा मा सुवर्ग लोकं गमयित सुवर्गमैवैनं लोकं गमयित । । । । । सा मा ज्योतिष्मन्तं ँलोकं गमयेत्याह ज्योतिष्मन्तमेवैनं ँलोकं ा । । । । गमयति सा मा सर्वान् पुण्यां लोकान् गमयत्याह सर्वानेवैनं पुण्यां ँलोकान् गमयति सा – [] **29** 7.1.7.1 - Padam । । । । सहस्रतम्येति सहस्र – तम्या । वै । यजमानः । सुवर्गमिति सुवः – गम्। लोकम्। एति। सा। एनम्।

सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । गमयति । सा । मा । सुवर्गमितिं सुवः – गम् । लोकम् । गमय । इति । आह । सुवर्गमिति सुवः – गम् । एव । एनम् । लोकम् । गमयति । सा । मा । ज्योतिष्मन्तम् । लोकम् । गमय । इति । आह । ज्योतिष्मन्तम् । एव । एनम् । लोकम् । गमयति । सा । मा । सर्वान् । पुण्यान् । लोकान् । गमय । इति । आह । सर्वान् । एव । एनम् । पुण्यान् । लोकान् । गमयति । सा । 29 (50) 7.1.7.2 मा प्रतिष्ठां गमय प्रजया पशुभिः सह पुनर्माऽऽ विशताद्-रियरिति प्रजयैवैनं पशुभी रय्यां प्रति ष्ठापयति प्रजावान् पशुमान् रियमान् भवति य एवं वैद तामग्नीधे वा ब्रह्मणे वा होन्ने वोद्गान्ने वाऽद्ध्वर्यवे वा दद्याथ् सहस्रमस्य सा दत्ता भवति सहस्रमस्य प्रतिगृहीतं भवति यस्तामविद्वान् - [] 30

7.1.7.2 - Padam

मा । प्रतिष्ठामिति प्रति – स्थाम् । गमय । प्रजयेति प्र – जया । पशुभिरितं पशु – भिः। सह। पुनः। मा। एतं। विशतात्। रियः । इति । प्रजयिति प्र – जया । एव । एनम् । पशुभिरिति पशु – भिः । रय्याम् । प्रतीति । स्थापयति । प्रजावानिति प्रजा – वान् । पशुमानिति पशु – मान् । रियमानिति रिय – मान् । भवति । यः । एवम् । वेदं । ताम् । अग्नीध इत्यंग्नि – इधे । वा । ब्रह्मणे । वा । होन्ने । वा । उद्गात्र इत्युत् – गात्रे । वा । अध्वर्यवे । वा । दद्यात् । सहस्रम् । अस्य । सा । दत्ता । भवति । सहस्रम् । अस्य । प्रतिगृहीतमिति प्रति – गृहीतम् । भवति । यः । ताम् । अविद्वान् । **30 (50)**

7.1.7.3

प्रतिगृह्णाति तां प्रतिगृह्णीयादेकाऽसि न सहस्रमेकां त्वा भूतां प्रतिगृह्णामि न सहस्रमेका मा भूताऽऽ विश मा सहस्रमित्येकामेवैनां भूतां प्रतिगृह्णाति न सहस्रं य एवं वेद स्योनाऽसि सुषदा सुशेवा

स्योना मा ऽऽविंश सुषदा मा ऽऽविंश सुशैवा मा ऽऽविशे -[] 31 7.1.7.3 - Padam प्रतिगृह्णातीति प्रति – गृह्णाति । ताम् । प्रतीति । गृह्णीयात् । एका । ॥ ॥ असि । न । सहस्रम् । एकाम् । त्वा । भूताम् । प्रतीति । गृह्णामि । - ॥ ॥ ॥ न । सहस्रम् । एका । मा । भूता । एति । विश । मा । सहस्रम् । । ॥ इति । एकाम् । एव । एनाम् । भूताम् । प्रतीति । गृह्णाति । न । – – – । सहस्रम् । यः । एवम् । वेद । स्योना । असि । सुषदेति सु–सदा । सुशॆवेति सु – शॆवा । स्यॊना । मा । एति । विश । सुषदेति सु – सदा। मा। एति। विशा। सुशॆवॆति सु – शॆवा। मा । एति । विश । 31 (50) 7.1.7.4 -त्याह स्योनैवैनं एं सुषदा सुशेवा भूताऽऽ विश्वाति नैनं एं हिनस्ति ब्रह्मवादिनों वदन्ति सहस्र एं सहस्रतम्यन्वेती(3) सहस्रतमी ए सहस्रा(3)मिति यत् प्राचींमुथ् सृजेथ् सहस्र*ं* सहस्रतम्यन्वियात् तथ् सहस्रमप्रज्ञात्र एं सुवर्गं ँलोकं न प्र जानीयात् प्रतीचीमुथ्-

मृजित ता ् सहस्रमनु पर्यावर्तते सा प्रजानती सुवर्गं लोकमेति । प्रजानती सुवर्गं लोकमेति । प्रजानती () –मभ्युथ् सृजिति क्षिप्रे सहस्रं प्र जायत उत्तमा नीयते । प्रथमा देवान् गच्छिति। 32

7.1.7.4 - Padam

इति । आह । स्योना । एव । एनम् । सुषदेति सु – सदा । सुशविति सु – शेवा। भूता। एति। विशति। न। एनम्। । हिनस्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः । वदन्ति । सहस्रम् । सहस्रतमीति सहस्र - तमी । अन्विति । एती(3) । सहस्रतमीमिति सहस्र – तमीम् । सहस्रा(3)म् । इति । यत् । प्राचीम् । । उथ्सृजेदित्युत् – सृजेत् । सहस्रम् । सहस्रतमीति सहस्र – तमी । । अन्विति । इयात् । तत् । सहस्रम् । अप्रज्ञात्रमित्यप्र – ज्ञात्रम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । न । प्रॆति । जानीयात् । प्रतीचीम् । उदिति । सृजति । ताम् । सहस्रम् । अन्विति । पर्यावर्तत इति परि – आवर्तते । सा । प्रजानतीति प्र – जानती ।

सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । एति । यजमानम् () । अभि । उदिति । सृजति । क्षिप्रॆ । सहस्रम् । प्रॆति । जायते । उत्तमत्युत् – तमा । नीयते । प्रथमा । देवान् । गच्छति । 32 (62) (लोकान् गमयति सा – ऽविद्वान्थ् – सुञ्चेवा माऽऽ विञ्च – यजमानं – द्वादश च) (A7) <u>7.1.8.1</u> अत्रिरददादौर्वाय प्रजां पुत्रकामाय स रिरिचानोऽमन्यत निर्वीर्यः ततो वै तस्य चत्वारो वीरा आऽजायन्त सुहोता सूद्राता स्वध्वर्युः ा । । । । सुसभयो य एवं विद्वा ७ श्वतूरात्रेण यजत आऽस्य चत्वारो वीरा ा । ॥ । । । । । । जायन्ते सुहोता सूद्राता स्वद्ध्वर्युः सुसभयो ये चतुर्वि ्शाः पवमाना ब्रह्मवर्चसं त - [] 33 7.1.8.1 - Padam अत्रिः । अददात् । और्वाय । प्रजामिति प्र – जाम् । पुत्रकामायति पुत्र – कामाय । सः । रिरिचानः । अमन्यत ।

निर्वीर्य इति निः – वीर्यः । शिथिलः । यातयामेति यात – यामा । सः । एतम् । चतूरात्रमितिं चतुः – रात्रम् । अपञ्यत् । तम् । एति । अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । तस्य । चत्वारः । वीराः । एति । अजायन्त । सुहोतेति सु – होता । सूदातेति सु – उदाता । स्वध्वयुरिति सु – अध्वर्युः । सुसभैय इति सु – सभैयः । यः। एवम्। विद्वान्। चतूरात्रेणिति चतुः – रात्रेण। यजते। एति। अस्य । चत्वारः । वीराः । जायन्ते । सुहोतेति सु – होता । सूद्रातेति सु – उद्राता । स्वद्ध्वर्युरिति सु – अध्वर्युः । सुसभैय इति सु – सभेयः । ये । चतुर्वि एशा इति चतुः – वि एशाः । पवमानाः । ब्रह्मवर्चसमितिं ब्रह्म – वर्चसम् । तत् । 33 (50) 7.1.8.2 – द्य उद्यन्तः स्तोमाः श्रीः सा ऽत्रि अद्धादेवं यजमानं चत्वारि वीर्याणि नोपाऽनमन् तेजं इन्द्रियं ब्रह्मवर्चस-मन्नाद्य एं स एता अञ्चतुरश्चतुष्टोमान्थ् सोमान - पश्यत् ताना ऽहरत् तैरयजत तेज एव प्रथमेना ऽवारुन्धेन्द्रियं द्वितीयेन ब्रह्मवर्चसं तृतीयेनान्नाद्यं चतुर्थेन य एवं विद्या अशुरश्चतुष्टीमान्थ् सोमानाहरति तैर्यजते तेज एव () प्रथमेनाव रुन्ध इन्द्रियं द्वितीयेन ब्रह्मवर्चसं तृतीयेनाऽलाद्यं चतुर्थेन यामेवात्रिर्. ऋद्धिमाद्ध्नीत् तामेव यजमान ऋध्नोति । 34 7.1.8.2 - Padam । । ॥ ये । उद्यन्त इत्युत् – यन्तः । स्तोमाः । श्रीः । सा । अत्रिम् । । । । श्रद्धादेवमिति श्रद्धा – देवम् । यजमानम् । चत्वारि । वीर्याणि । न । उपति । अनमन्न् । तेजः । इन्द्रियम् । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म-वर्चसम् । अन्नाद्यमित्यन्न – अद्यम् । सः । एतान् । चतुरः । चतुष्टोमानिति चतुः – स्तोमान् । सोमान् । अपञ्यत् । तान् । एति । अहरत् । तैः । अयजत । तेजः । एव । प्रथमेन । अवेति । अरुन्ध । इन्द्रियम् । द्वितीयेन । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । तृतीयेन । अन्नाद्यमित्यन्न -अद्यम् । चतुर्थेन । यः । एवम् । विद्वान् । चतुरः । चतुष्टोमानिति

तेजः । एव () । प्रथमेन । अवेति । रुन्धे । इन्द्रियम् । द्वितीयेन । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । तृतीयेन । अन्नाद्यमित्यन्न अद्यम् । चतुर्थेन । याम् । एव । अत्रिः । ऋद्धिम् । आर्ध्नोत् । ताम् । एव । यजमानः । ऋध्नोति । 34 (68) (तत्-तेज एवा-ष्टादंश च) (A8) <u>7.1.9.1</u> जमदिग्निः पुष्टिकाम-श्चतूरात्रेणां-यजत स एतान् पोषां ् अपुष्यत् तस्मात् पलितौ जामदग्नियौ न सं जानाते एतानेव पोषान् पुष्यति य एवं विद्या अक्षतूरात्रेण यजते पुरोडाशिन्य उपसदो भवन्ति पशवो वै पुरोडाशः पशूनेवाव रुन्धे उन्नं वै पुरोडाशोऽन्नमेवाव रुन्धे उन्नादः पश्मान् भवति य एवं विद्वा अश्वतूरात्रेण यजते । 35 7.1.9.1 - Padam जमदेग्निः । पुष्टिकाम इति पुष्टि – कामः । चतूरात्रेणेति चतुः – रात्रेणं । अयजत । सः । एतान् । पोषान् । अपुष्यत् । तस्मात् । पलितौ । जामदिग्नियौ । न । समिति । जानाते इति । एतान् । एव । पॊषान् । पुष्यति । यः । एवम् । विद्वान् ।

चतूरात्रेणति चतुः – रात्रेण । यजते । पुरोडाशिन्यः । उपसद इत्युप – सदः । भवन्ति । पशवः । वै । पुरोडाशः । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । अन्नम् । वै । पुरोडाशः । अन्नम् । एव । अवेति । रुन्धे । अन्नाद इत्यन्न – अदः । पशुमानिति पशु – मान् । भवति । यः । एवम् । विद्वान् । चतूरात्रॆणेतिं चतुः – रात्रॆणं । यजते । 35 (48) (जमदंग्नि – रष्टाचत्वारिङ्शत्) (A9) 7.1.10.1 संवथ्सरो वा इदमेक आसीथ् सोंऽकामयतर्तून्थ् सृजॆयेति स एतं पञ्चरात्रमपञ्चत् तमाऽहरत् तेनायजत ततो वै स ऋतूनसृजत य एवं विद्वान् पञ्चरात्रेण यजते प्रैव जायते त ऋतवः सृष्टा न व्यावर्तन्त त एतं पञ्चरात्रमपञ्यन् तमाऽहरन् तेनायजन्त ततो वै ते व्यावर्तन्त-[] 36 7.1.10.1 - Padam सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । वै । इदम् । एकः । आसीत् । सः । अकामयत । ऋतून् । सृजॆय । इति । सः । एतम् ।

7.1.10.2

य एवं विद्वान् पञ्चरात्रेण यजते वि पाप्मना भ्रातृत्येणाऽऽ* वर्तते । सार्वसेनिः शौचेयोऽकामयत पशुमान्थ् स्यामिति स एतं । पञ्चरात्रमाऽहरत् तेनाऽयजत ततो वै स सहस्रं पशून् प्राऽऽ*प्नोद्य एवं विद्वान् पञ्चरात्रेण यजते प्र सहस्रं पशूनाप्नोति बबरः प्रावाहणि–रकामयत वाचः प्रविद्ता स्यामिति स एतं । पञ्चरात्रमा – [] 37

7.1.10.2 - Padam

यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रेणेति पञ्च-रात्रेण । यजते । वीति । पाप्मना । भ्रातृव्येण । एति । वर्तते । सार्वसेनिरिति सार्व – सेनिः । शौचेयः । अकामयत । पशुमानिति पशु – मान् । स्याम् । इति । सः । एतम् । पञ्चरात्रमितिं पञ्च – रात्रम् । एति । अहरत्। तेन । यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रेणेति पञ्च-रात्रेणं । यजते । प्रेति । सहस्रम् । पशून् । आप्नॊति । बबरः । प्रावाहणिः । अकामयत । वाचः । प्रवदितेतिं प्र – वदिता । स्याम् । इति । सः । एतम् । पञ्चरात्रमिति पञ्च – रात्रम् । एति । 37 (50) <u>7.1.10.3</u> ऽहरत् तेनायजत ततो वै स वाचः प्रविदताऽभवद्य एवं विद्वान् . पञ्चरात्रेण यजते प्रवदितैव वाचो भवत्यथो एनं वाचस्पति-रित्याहुरनाप्त-श्चतूरात्रोऽतिरिक्तः षड्-रात्रोऽथ वा एष संप्रति यज्ञो

यत् पञ्चरात्रो य एवं विद्वान् पञ्चरात्रेण यजते संप्रत्येव यज्ञेन यजते पञ्चरात्रो भवति पञ्च वा ऋतवः सँवथ्सर – [] 38 7.1.10.3 - Padam अहरत् । तेन । अयजत । ततः । वै । सः । वाचः । प्रवदितेति प्र – वदिता । अभवत् । यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रॆणॆति पञ्च – रात्रेण । यजते । प्रवदितेति प्र – वदिता । एव । वाचः । भवति । अथो इति । एनम् । वाचः । पतिः । इति । आहुः । अनाप्तः । चतूरात्र इति चतुः – रात्रः । अतिरिक्त इत्यति – रिक्तः । षड्रात्र इति षट् – रात्रः । अथं । वै । एषः । संप्रतीति सं – प्रति । यज्ञः । यत् । पञ्चरात्र इति पञ्च – रात्रः । यः । एवम् । विद्वान् । पञ्चरात्रेणति पञ्च – रात्रेण । यजते । सम्प्रतीति सं – प्रति । एव । यज्ञेन । यजते । पञ्चरात्र इति पञ्च – रात्रः । भवति । पञ्च । वै । ऋतवः । साँवथ्सर इति सां – वथ्सरः । 38 (50)

7.1.10.4 म्नतुष्वेव संविथ्सरे प्रति तिष्ठत्यथो पञ्चाक्षरा पङ्किः पाङ्को यज्ञो यज्ञमेवाव रुन्धे त्रिवृदिग्निष्टोमो भवति तेज एवाव रुन्धे पञ्चदशो भवतीन्द्रियमेवावं रुन्धे सप्तदशो भवत्यन्नाद्यस्या-. वरुद्ध्या अथो प्रैव तेन जायते पञ्चवि ्ञों उग्निष्टोमो भवति प्रजापतेराप्त्यै महाव्रतवा-नन्नाद्यस्या-वरुध्यै विश्वजिथ् सर्वपृष्ठो-ऽतिरात्रो भंवति सर्वस्याभिजित्यै ()। 39 7.1.10.4 - Padam ऋतुषु । एव । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरे । प्रतीति । तिष्ठन्ति । अथो इति । पञ्चाक्षरेति पञ्च – अक्षरा । पङ्किः । पाङ्कः । यज्ञः । यज्ञम् । एव । अवेति । रुन्धे । त्रिवृदिति त्रि – वृत् । अग्निष्टोम इत्यंग्नि – स्तोमः । भवति । तेजः । एव । अवेति । रुन्धे । पञ्चदश इति पञ्च - दशः । भवति । इन्द्रियम् । एव । अवेति । रुन्धे । सप्तदश इति सप्त – दशः । भवति । अन्नाद्यस्यत्यन्न – अद्यस्य । अवरुद्ध्या इत्यवं – रुद्ध्यै ।

अथो इति । प्रेति । एव । तेन । जायते । पञ्चवि ्श इति पञ्च – विर्शः । अग्निष्टोम इत्यंग्नि – स्तोमः । भवति । प्रजापतेरिति प्रजा-पतेः । आप्त्यै । महाव्रतवानिति महाव्रत-वान् । अन्नाद्यस्यत्यन्न – अद्यस्य । अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै । विश्वजिदिति विश्व – जित् । सर्वपृष्ठ इति सर्व – पृष्ठः । अतिरात्र इत्यंति – रात्रः । भवति । सर्वस्य । अभिजित्या इत्यभि-जित्यै () । 39 (50) (ते व्यावर्तन्त - प्रवदिता स्यामिति स एतं पञ्चरात्रमा – सं वथ्सरो – भिजित्यै) (A10) <u>7.1.11.1</u> देवस्यत्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यामा दद इमामगृभ्णन् रज्ञानामृतस्य पूर्व आयुषि विदयेषु कव्या । तया देवाः सुतमा बभूवुर् ऋतस्य सामन्थ्-सरमारपन्ती । अभिधा असि भुवनमसि यन्ताऽसि धर्ताऽसि सौऽग्निं वैश्वानर सप्रथसं गच्छ स्वाहाकृतः पृथिव्यां यन्ता राड् यन्ताऽसि यमनो

धर्ताऽसि धरुणः () कृष्यै त्वा क्षेमाय त्वा रय्यै त्वा पोषाय त्वा पृथिव्यै त्वा उन्तरिक्षाय त्वा दिवे त्वा सते त्वाऽसते त्वाद्भ्यस्त्वौ – । पृथिव्यै त्वा उन्तरिक्षाय त्वा दिवे त्वा सते त्वाऽसते त्वाद्भ्यस्त्वौ – । षधीभ्यस्त्वा विश्वेभ्यस्त्वा भूतेभ्यः । 40

7.1.11.1 - Padam

देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसव इति प्र – सवॆ । अश्विनौः । । । बाहुभ्यामिति बाहु – भ्याम् । पूष्णः । हस्ताभ्याम् । एति । ददॆ । इमाम् । अगृभ्णन्न् । रज्ञानाम् । ऋतस्य । पूर्वे । आयुषि । विदथेषु । कव्या । तया । देवाः । सुतम् । एति । बभूवुः । ऋतस्य । सामन्न् । सरम् । आरपन्तीत्यां – रपन्ती । अभिधा इत्यभि – धाः । असि । भुवनम् । असि । यन्ता । असि । धर्ता । असि । सः । अग्निम् । वैश्वानरम् । सप्रथसमिति स – प्रथसम् । गच्छ । स्वाहाकृत इति स्वाहा – कृतः । पृथिव्याम् । यन्ता । राट् । यन्ता । असि । यमनः । धर्ता । असि । धरुणः () । कृष्यै । त्वा । क्षेमाय । त्वा । रय्यै । त्वा । पोषाय । त्वा । पृथिव्यै । त्वा । अन्तरिक्षाय । त्वा ।

दिवे । त्वा । सतॆ । त्वा । असतॆ । त्वा । अद्भ्य इत्यंत् – भ्यः । त्वा । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । त्वा । विश्वेभ्यः । त्वा । भूतेभ्यः । 40 (75) (धरुणः – पञ्चवि ्शतिश्च) (A11) 7.1.12.1 विभूमीत्रा प्रभूः पित्राश्चोंऽसि हयोऽस्यत्योंऽसि नरोऽस्यर्वोऽसि सप्तिरसि वाज्यसि वृषाऽसि नृमणा असि ययुर्नामास्यादित्यानां पत्वान्विह्यग्नये स्वाहा स्वाहेन्द्राग्निभ्या ७ स्वाहा प्रजापतये स्वाहा ॥ ॥ विश्वभ्यो देवेभ्यः स्वाहा सर्वाभ्यो देवेताभ्य इह धृतिः स्वाहेह विधृतिः स्वाहेह रन्तिः स्वाहे () –ह रमतिः स्वाहा भूरसि भुवे त्वा भव्याय त्वा भविष्यते त्वा विश्वेभ्यस्त्वा भूतेभ्यो देवा आशापाला एतं देवेभ्योऽश्वं मेधाय प्रोक्षितं गोपायत । 41 7.1.12.1 - Padam विभूरितिं वि – भूः । मात्रा । प्रभूरितिं प्र – भूः । पित्रा । अश्वः । असि । हयः । असि । अत्यः । असि । नरः । असि । अर्वा । असि । सप्तिः । असि । वाजी । असि । वृषा । असि ।

```
नमणा इति नृ – मनाः । असि । ययुः । नाम । असि ।
आदित्यानाम् । पत्व । अन्विति । इहि । अग्नयॆ । स्वाहा । स्वाहा ।
इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि – भ्याम् । स्वाहा । प्रजापतय इति
। । । । । देवेताभ्यः । इह । धृतिः । स्वाहा । इह । विधृतिरिति वि – धृतिः ।
॥ । ॥ । ॥ । ॥ । । स्वाहा । स्वाहा । इह । रमितः । स्वाहा । भूः ।
असि । भुवे । त्वा । भव्याय । त्वा । भविष्यते । त्वा । विश्वेभ्यः ।
त्वा । भूतेभ्यः । देवाः । आशापाला इत्याशा – पालाः । एतम् ।
देवेभ्यः । अश्वम् । मेथाय । प्रोक्षितमिति प्र – उक्षितम् ।
गोपायत । 41 (72) (रन्तिः स्वाहा – द्वाविर््शतिश्च] (A12)
7.1.13.1
शूकाराय स्वाहा शूकृताय स्वाहा पलायिताय स्वाहा ऽऽपलायिताय
```

स्वाहा ऽऽवल्गते स्वाहा परावल्गते स्वाहा ऽऽयते स्वाहा प्रयते स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा । 42 7.1.13.1 - Padam । ॥ । ॥ । । । । अयनाय। स्वाहा । प्रायणायेति प्र – अयनाय। ॥ । । ॥ । स्वाहा । उद्द्रावायेत्युत् – द्रावाय । स्वाहा । उद्द्रतायेत्युत्–द्रताय । ॥ । । ॥ । स्वाहा । त्रूकारायेति त्रू–काराय । स्वाहा । त्रूकृतायेति त्रू–कृताय । स्वाहा । पलायिताय । स्वाहा । आपलायितायेत्या – पलायिताय । ॥ । ॥ । ॥ ॥ । । स्वाहा । अावल्गत इत्या – वल्गते । स्वाहा । परावल्गत इति परा – वल्गते । स्वाहा । आयत इत्या – यते । स्वाहा । प्रयत इति प्र — यते । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा । **42 (26)** 7.1.14.1 अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहा वायवे स्वाहा उपां मोदाय स्वाहा सवित्रे स्वाहा सरस्वत्यै स्वाहे-न्द्राय स्वाहा बृहस्पतये स्वाहा मित्राय स्वाहा वरुणाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा । 43

7.1.14.1 - Padam

। (अग्नये वायवेऽपां मोदायेन्द्राय त्रयोविङ्शतिः) (A14) __ _ _ _ 7.1.15.1

पृथिव्यै स्वाहा उन्तरिक्षाय स्वाहा दिवे स्वाहा सूर्याय स्वाहा चन्द्रमसे
स्वाहा नक्षत्रभ्यः स्वाहा प्राच्यै दिशे स्वाहा दक्षिणायै दिशे स्वाहा
प्रतीच्यै दिशे स्वाहो –दीच्यै दिशे स्वाहोद्ध्वियै दिशे स्वाहा दिग्भ्यः
स्वाहा ऽवान्तरिक्शाभ्यः स्वाहा समाभ्यः स्वाहा शरद्भ्यः स्वाहा
इहोरात्रभ्यः स्वाहा ऽर्धमासभ्यः स्वाहा मासभ्यः स्वाहार्तुभ्यः स्वाहा
सँवथ्सराय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा । 44

7.1.15.1 - Padam

॥ । ॥ । पृथिव्यै । स्वाहा । अन्तरिक्षाय । स्वाहा । दिवॆ । स्वाहा । सूर्याय । ॥ । ॥ । ॥ ॥ ॥ ॥ स्वाहा । चन्द्रमसे । स्वाहा । नक्षत्रेभ्यः । स्वाहा । प्राच्ये । दिशॆ । ॥ । ॥ ॥ ॥ ॥ स्वाहा । दक्षिणायै । दिञ्जे । स्वाहा । प्रतीच्यै । दिञ्जे । स्वाहा । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ उदीच्यै । दिशॆ । स्वाहा । दिग्भ्य इति । दिक् – भ्यः । स्वाहा । अवान्तरदिशाभ्य इत्यवान्तर – दिशाभ्यः । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ । स्वाहा । समाभ्यः । स्वाहा । शरद्भ्य इति शरत् – भ्यः । स्वाहा । अहोरात्रेभ्य इत्यहः – रात्रेभ्यः । स्वाहा । अर्धमासेभ्य इत्यर्ध– । ॥ ॥ ॥ मासेभ्यः । स्वाहा । मासेभ्यः । स्वाहा । ऋतुभ्य इत्यृतु – भ्यः । ॥ । ॥ । स्वाहा । सॉॅंवथ्सरायॆति सं – वथ्सराय । स्वाहा । सर्वस्मै । । स्वाहा । **४४ (४७)** *(पृथिव्यै सूर्याय नक्षत्रभ्यः प्राच्यै* सप्तचत्वारिङ्शत्) (A15) 7.1.16.1 अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहा सिवित्रे स्वाहा सरस्वत्यै स्वाहा पूष्णे स्वाहा बृहस्पतये स्वाहा ऽपां मोदाय स्वाहा वायवे स्वाहा

मित्राय स्वाहा वरुणाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा । 45 7.1.16.1 - Padam ॥ ॥ । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ । अग्नये । स्वाहा । सोमाय । स्वाहा । सवित्रे । स्वाहा । सरस्वत्यै । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ । स्वाहा । पूष्पॆ । स्वाहा । बृहस्पतयॆ । स्वाहा । अपाम् । मॊदाय । ।। ।। ।। ।। ।। ।। स्वाहा । वरुणाय । स्वाहा । । ॥ सर्वस्मै । स्वाहा । **45 (23)** , (अग्नये सिवत्रे पूष्णेऽपां मोदाय वायवे त्रयोविङ्शतिः) (A16) 7.1.17.1 पृथिव्यै स्वाहा उन्तरिक्षाय स्वाहा दिवे स्वाहा उग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहा सूर्याय स्वाहा चन्द्रमसे स्वाहा ऽह्रे स्वाहा । ॥ । रात्रियै स्वाहर्जवे स्वाहा साधवे स्वाहा सुक्षित्यै स्वाहा क्षुधॆ स्वाहा ऽऽशितिम्ने स्वाहा रोगाय स्वाहा हिमाय स्वाहा शीताय स्वाहा ऽऽतपाय स्वाहा ऽरण्याय स्वाहा सुवर्गाय स्वाहा लोकाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा । 46

7.1.17.1 - Padam

7.1.18.1

भुवो देवानां कर्मणाऽपसर्तस्य पथ्याऽसि वसुभि-र्देविभि-र्देवतया गायत्रेण त्वा छन्दसा युनज्मि वसन्तेन त्वर्तुना हिवषा दीक्षयामि क्रेड्रिभि-र्देविभि-र्देवतया त्रेष्टुभेन त्वा छन्दसा युनज्मि ग्रीष्मेण त्वर्तुना हिवषा दीक्षया—स्यादित्येभि-र्देविभि-र्देवतया जागतेन त्वा

छन्दसा युनज्मि वर्.षाभिस्त्वर्त्ना हविषा दीक्षयामि विश्वेभि-र्देवेभि-र्देवतया ऽऽनुष्टुभेन त्वा छन्दसा युनज्मि - [] 47 <u>7.1.18.1 - Padam</u> । ॥ । ॥ । ॥ । ॥ भुवः । देवानाम् । कर्मणा । अपसा । ऋतस्य । पथ्या । असि । वस्भिरिति वस् - भिः । देवेभिः । देवतया । गायत्रेणं । त्वा । । ॥ ॥ छन्दसा । युनज्मि । वसन्तेन । त्वा । ऋतुना । हविषा । दीक्षयामि । ग्रीष्मेण । त्वा । ऋतुना । हविषा । दीक्षयामि । आदित्येभिः । देवेभिः । देवतया । जागतेन । त्वा । छन्दंसा । युनज्मि । वर्.षाभिः । आनुष्टुभॆनेत्यानुं – स्तुभॆन।त्वा।छन्दसा।युनज्मि। 47 (50) 7.1.18.2 शरदा त्वर्तुना हविषा दीक्षयाम्यङ्गिरोभि-र्देवेभि-र्देवतया पाङ्केन त्वा छन्दंसा युनज्मि हेमन्तिशिशिराभ्यां त्वर्तुना हविषा दीक्षयाम्याऽहं दीक्षामरुहमृतस्य पत्नीं गायत्रेण छन्दसा

ब्रह्मणा चर्त*्* सत्येऽधा*्* सत्यमृतेऽधां । महीमू षु सुत्रामाण -मिह धृतिः स्वाहेह विधृतिः स्वाहेह रन्तिः स्वाहेह रमितिः स्वाहा । 48 7.1.18.2 - Padam भिः । देवेभिः । देवतया । पाङ्केन । त्वा । छन्दसा । युनज्मि । । ॥ ॥ । । हमन्तिशिशाभ्यामिति हमन्त – शिशिराभ्याम् । त्वा । ऋतुना । हविषा । दीक्षयामि । एति । अहम् । दीक्षाम् । अरुहम् । ऋतस्य । पत्नीम् । गायत्रेणं । छन्दसा । ब्रह्मणा । च । ऋतम् । सत्ये । अधाम् । सत्यम् । ऋते । अधाम् । महीम् । उ । स्विति । सुत्रामाणमिति सु – त्रामाणम् । इह । धृतिः । स्वाहा । इह । ा । ॥ विधृतिरिति वि – धृतिः । स्वाहा । इह । रन्तिः । स्वाहा । इह । रमतिः । स्वाहा । **48 (49)** (आनुष्टुभैन त्वा छन्दसा युनज्म्ये – कान्न पञ्चाशच्च) (A18)

7.1.19.1 ईंकाराय स्वाहें कृताय स्वाहा क्रन्दते स्वाहा ऽवक्रन्दते स्वाहा प्रोथते स्वाहा प्रप्रोथते स्वाहा गन्धाय स्वाहा घ्राताय स्वाहा प्राणाय स्वाहा व्यानाय स्वाहा ऽपानाय स्वाहा सन्दीयमानाय स्वाहा सन्दिताय स्वाहा विचृत्यमानाय स्वाहा विचृत्ताय स्वाहा पलायिष्यमाणाय स्वाहा पलायिताय स्वाहोपर स्यते स्वाहोपरताय स्वाहा निवेक्ष्यते स्वाहा निविशमानाय स्वाहा निविष्टाय स्वाहा निषथ्स्यते स्वाहा निषीदते स्वाहा निषण्णाय स्वाहा - [] 49 7.1.19.1 - Padam ईंकारायेतीम् – काराय । स्वाहा । ईंकृतायेतीम् – कृताय । स्वाहा । क्रन्दते । स्वाहा । अवक्रन्दत इत्यव – क्रन्दते । स्वाहा । प्रोथते । स्वाहा । प्रप्रोथंत इति प्र – प्रोथंते । स्वाहा । गन्धाय । स्वाहा । घाताय । स्वाहा । प्राणायेति प्र – अनाय । स्वाहा । व्यानायेति वि – अनाय । स्वाहा । अपानायत्यप – अनाय । स्वाहा । संदीयमानायति सं-दीयमानाय । स्वाहा । संदितायति सं-दिताय ।

स्वाहा । विचृत्यमानायति वि — चृत्यमानाय । स्वाहा । विचृत्तायति

वि — चृताय । स्वाहा । पलायिष्यमाणाय । स्वाहा । पलायिताय ।

स्वाहा । उपर्रूप्यत इत्युप — रूप्यते । स्वाहा । उपरतायत्युप—

रताय । स्वाहा । निवेक्ष्यत इति नि — वेक्ष्यते । स्वाहा ।

निविश्चामानायति नि — विश्चामानाय । स्वाहा । निविष्टायति

नि—विष्टाय । स्वाहा । निष्टस्यत इति नि — स्थस्यते । स्वाहा ।

निषीदत इति नि — सीदते । स्वाहा । निष्णणायति नि — सन्नाय ।

स्वाहा । 49 (50)

7.1.19.2

ऽऽसिष्यते स्वाहा ऽऽसीनाय स्वाहा ऽऽसिताय स्वाहा निपथ्स्यते
स्वाहा निपद्यमानाय स्वाहा निपन्नाय स्वाहा शियष्यते स्वाहा
निपद्यमानाय स्वाहा निपन्नाय स्वाहा शियष्यते स्वाहा
शायानाय स्वाहा शियताय स्वाहा संमीलिष्यते स्वाहा संमीलते
स्वाहा संमीलिताय स्वाहा स्वपस्यते स्वाहा स्वपते स्वाहा सुप्ताय
स्वाहा प्रभोथस्यते स्वाहा प्रबुध्यमानाय स्वाहा प्रबुद्धाय स्वाहा

जागरिष्यते स्वाहा जाग्रते स्वाहा जागरिताय स्वाहा शुश्रूषमाणाय स्वाहा शृण्वते स्वाहा श्रुताय स्वाहा वीक्षिष्यते स्वाहा – [] 50 7.1.19.2 - Padam आसिष्यते । स्वाहा । आसीनाय । स्वाहा । आसिताय । स्वाहा । । । । निपथ्स्यत इति नि – पथ्स्यते । स्वाहा । निपद्यमानायेति । । । । नि – पद्यमानाय । स्वाहा । निपन्नायॆति नि – पन्नाय । स्वाहा । श्वायिष्यते । स्वाहा । शयानाय । स्वाहा । शयिताय । स्वाहा । सम्मीलिष्यत इति सं – मीलिष्यते । स्वाहा । सम्मीलत इति सं – मीलते । स्वाहां । सम्मीलितायेति सं – मीलिताय । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ । स्वाहा । स्वाहा । स्वाहा । सुप्ताय । स्वाहा । प्रभोथ्स्यत इति प्र – भोथ्स्यते । स्वाहा । प्रबुध्यमानायेति जागरिष्यते । स्वाहा । जाग्रते । स्वाहा । जागरिताय । स्वाहा ।

्। ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ । शुश्रूषमाणाय । स्वाहा । शृगवते । स्वाहा । श्रुताय । स्वाहा । वीक्षिष्यत इति वि – ईक्षिष्यते । स्वाहा । 50 (50) 7.1.19.3 वीक्षमाणाय स्वाहा वीक्षिताय स्वाहा संज्हास्यते स्वाहा संजिहानाय स्वाहो – ज्जिहानाय स्वाहा विवर्ध्स्यते स्वाहा विवर्तमानाय स्वाहा विवृत्ताय स्वाहो – त्थास्यते स्वाहोत्तिष्ठते स्वाहोत्थिताय स्वाहो विधविष्यते स्वाहा विधून्वानाय स्वाहा विधूताय स्वाहो – त्क्र ७ स्यते स्वाहोत्क्रामते स्वाहोत्क्रान्ताय स्वाहा चङ्क्रमिष्यते स्वाहा चङ्क्रम्यमाणाय स्वाहा चङ्क्रमिताय स्वाहा कण्डूयिष्यते स्वाहा कण्डूयमानाय स्वाहा कण्डूयिताय स्वाहा निकषिष्यते स्वाहा निकषमाणाय स्वाहा () निकषिताय स्वाहा यदत्ति तस्मै स्वाहा यत् पिबति तस्मै स्वाहा यन्मेहति तस्मै स्वाहा यच्छकृत् करोति तस्मै स्वाहा रेतसे स्वाहा प्रजाभ्यः स्वाहा प्रजननाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा । 51

7.1.19.3 - Padam

। । । । । । । विक्षमाणाय । स्वाहा । वीक्षितायेति वि–ईक्षिताय । ॥ स्वाहा । स⊙्हास्यत इति सं – हास्यतॆ । स्वाहा । । । । ॥ ॥ । । संजिहानायॆति सं – जिहानाय । स्वाहा । उज्जिहानायॆत्युत्– । ॥ । जिहानाय । स्वाहा । विवथ्स्यत इति वि – वथ्स्यते । स्वाहा । ा । । । । विवर्तमानायेति वि – वर्तमानाय । स्वाहा । विवृत्तायेति वि–वृत्ताय । स्वाहा । उत्थास्यत इत्युत् – स्थास्यते । स्वाहा । उत्तिष्ठत इत्युत्– तिष्ठते । स्वाहा । उत्थितायत्युत् – स्थिताय । स्वाहा । विधविष्यत । इति वि – धविष्यते । स्वाहा । विधून्वानायेति वि – धून्वानाय । ॥ । स्वाहा । विधूतायेति वि – धूताय । स्वाहा । उत्क्र⊌स्यत इत्युत्– क्र⊌स्यते । स्वाहा । उत्क्रामत इत्युत् – क्रामते । स्वाहा । ॥ उत्क्रान्तायेत्युत् – क्रान्ताय । स्वाहा । चङ्क्रमिष्यते । स्वाहा । । ॥ । ॥ चङ्क्रम्यमाणाय । स्वाहा । चङ्क्रमिताय । स्वाहा । कण्डू यिष्यते । ॥ । ॥ ॥ । ॥ स्वाहा । कण्डूयमानाय । स्वाहा । कण्डूयिताय । स्वाहा ।

निकषिष्यत इति नि – कषिष्यते । स्वाहा । निकषमाणायेति । । । नि – कषमाणाय । स्वाहा () । निकषितायॆति नि – कषिताय । ॥ । ॥ ॥ । ॥ स्वाहा । यत् । अति । तस्मै । स्वाहा । यत् । पिबति । तस्मै । । । । । । । । । । । । स्वाहा । यत् । भ्राकृत् । करोति । ॥ ॥ । ॥ । । । । । । । । तस्मै । स्वाहा । रेतसे । स्वाहा । प्रजाभ्य इति प्र – जाभ्यः । ा । । । । ॥ ॥ । स्वाहा । प्रजननायॆति प्र — जननाय । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा । **51 (77)** *(निषण्णाय स्वाहा – वीक्षिष्यत स्वाहा –* निकषमाणाय स्वाहां – सप्तविङ्शतिश्च) (A19) 7.1.20.1 अग्नये स्वाहा वायवे स्वाहा सूर्याय स्वाहा-र्तमस्यृतस्यर्तमसि सत्यमिस सत्यस्य सत्यमस्यतस्य पन्था असि देवानां छायाऽमृतस्य नाम तथ् सत्यं यत् त्वं प्रजापतिरस्यधि यदस्मिन् वाजिनीव शुभः स्पर्छन्ते दिवः सूर्येण विशोऽपो वृणानः पवते कव्यन् पशुं न गोपा इर्यः परिज्मा । 52

7.1.20.1 - Padam

ा ॥ ॥ ॥ ॥ । ॥ ॥ ॥ अग्नयॆ । स्वाहा । वायवॆ । स्वाहा । सूर्याय । स्वाहा । ऋतम् । असि । ऋतस्य । ऋतम् । असि । सत्यम् । असि । सत्यस्य । । ॥ ॥ सत्यम् । असि । ऋतस्य । पन्थाः । असि । देवानाम् । छाया । अमृतस्य । नाम । तत् । सत्यम् । यत् । त्वम् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । असि । अधीति । यत् । अस्मिन्न् । वाजिनि । इव । शुभः । स्पर्धन्ते । दिवः । सूर्येण । विशः । अपः । वृणानः । पवते । कव्यन् । पशुम् । न । गोपा इति गो – पाः । इर्यः । परिज्मेति परि – ज्मा । 52 (48) (अग्नयें वायवे सूर्याया – ऽष्टाचत्वारिङ्शत्) (A20)

पद पाठे (वाक्य सहित) – सप्तमकाण्डे – प्रथमः प्रश्नः

First and Last Padam of First Prasnam of 7th Kandam । । (प्रजननं – परिज्मा) – –

> ॥ हरिः ओं ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रञ्नः समाप्तः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – सप्तमकाण्डे – प्रथमः प्रश्नः

<u>Details of Panchati and Padam for Kandam 7 – Prasanam 1 – TS 7.1</u>

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	6	309
Anuvakam 2	1	63
Anuvakam 3	3	144
Anuvakam 4	3	171
Anuvakam 5	7	347
Anuvakam 6	8	389
Anuvakam 7	4	212
Anuvakam 8	2	118
Anuvakam 9	1	48
Anuvakam 10	4	200
Anuvakam 11	1	75
Anuvakam 12	1	72
Anuvakam 13	1	26
Anuvakam 14	1	23
Anuvakam 15	1	47
Anuvakam 16	1	23
Anuvakam 17	1	44
Anuvakam 18	2	99
Anuvakam 19	3	177

पद पाठे (वाक्य सहित) – सप्तमकाण्डे – प्रथमः प्रश्नः

Anuvak	am 20	1	48
Total	→	52	2635

Notes:

- 1. Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.
- 2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in